

XALQARO ATROF-MUHIT HUQUQI BO‘YICHA TAHLIL

Miraxmedova Fazilat Xokim qizi

Annotatsiya

Ushbu tezisda atrof-muhit muammolarining global inqirozga aylanishi natijasida xalqaro atrof-muhit huquqining shakllanishi va rivojlanishi tahlil qilinadi. Global isish, ozon qatlamining yemirilishi va biologik xilma-xillikning kamayishi kabi muammolarning xalqaro shartnomalar va huquqiy me‘yorlarning ahamiyatini oshirganligi ko‘rsatiladi. Shuningdek, iqtisodiy globallasuv va chegaradan tashqari ifloslanish kabi omillarning ushbu huquq sohasiga qo‘shgan hissi muhokama qilinadi. Tadqiqot, xalqaro hamkorlikning kuchaytirilishi va savdo raqobatini muvozanatlashtirish orqali atrof-muhitni muhofaza qilish masalalarining ahamiyatini yoritib beradi.

Kalit so‘zlar: Global isish, ozon qatlamining yemirilishi, biologik xilma-xillik, xalqaro huquqiy me‘yorlar, iqtisodiy globallasuv, xalqaro hamkorlik.

Kirish

Global ekologik muammolar, jumladan, global isish, ozon qatlamining yemirilishi va biologik xilma-xillikning kamayishi xalqaro miqyosdagi hamkorlik zaruratini oshirdi. Milliy choralarning chegaralangan ta‘siri va iqtisodiy globallasuv ekologik standartlarni uyg‘unlashtirish ehtiyojini yuzaga keltirdi. Natijada, xalqaro atrof-muhit huquqi ekologik muammolarni hal etish va global savdo raqobatini muvozanatlashtirishda muhim vositaga aylandi.

Xalqaro Atrof-Muhit Huquqining Tarixiy Rivojlanishi

Atrof-muhit muammolarining global tus olishi natijasida, 1972-yilda o‘tkazilgan Stokgolm konferensiyasi xalqaro atrof-muhit huquqining boshlang‘ichi sifatida tan olingan. Turli konvensiyalar va deklaratsiyalar atrof-muhitni himoya qilishga qaratilgan huquqiy asosni shakllantirdi.

Xalqaro Atrof-Muhit Huquqining Manbalari

Xalqaro atrof-muhit huquqi shartnomalar, xalqaro odatlar va umumiy huquqiy tamoyillardan iborat manbalar tizimiga ega. Bu manbalar davlatlarning atrof-muhit uchun mas‘uliyatlarini tartibga solib, global hamkorlikka asos yaratadi.

Xalqaro Tashkilotlar

Birlashgan Millatlar Tashkiloti va uning quyi tuzilmalari atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan xalqaro hamkorlikni qo‘llab-quvvatlovchi asosiy faol

subyektlardir. Ayniqsa, UNEP global ekologik siyosatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

Nodavlat Tashkilotlar

WWF va Greenpeace kabi nodavlat tashkilotlar ekologik ongini oshirish va davlatlarni o'z ekologik majburiyatlarini bajarishga undashda faol ishtirok etadi. Bu tashkilotlar jamoatchilik fikrini shakllantirish va kampaniyalar orqali samarali ta'sir ko'rsatadi.

Xalqaro Atrof-Muhit Huquqining Rivojlanish Perspektivlari

Barqaror rivojlanish maqsadlari xalqaro atrof-muhit huquqining kelajakdagi yo'nalishlarini belgilovchi muhim asosni taqdim etmoqda. Texnologik yangiliklar va yashil energiya investitsiyalari ekologik muammolarni hal etishda hal qiluvchi omillardan biri bo'ladi.

Xulosa

Xalqaro atrof-muhit huquqi global ekologik muammolarni hal etish va barqaror rivojlanishni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Bu huquq sohasining rivojlanishi xalqaro hamkorlik va davlatlar o'rtasidagi kelishuvlarga asoslanib amalga oshmoqda. Kelajakda, texnologik innovatsiyalar va yashil iqtisodiyotga o'tish xalqaro ekologik me'yorlarni yanada takomillashtirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Birnie, P., Boyle, A., & Redgwell, C. (2009). *International Law and the Environment* (3rd ed.). Oxford University Press.
2. Sands, P. (2012). *Principles of International Environmental Law* (3rd ed.). Cambridge University Press.
3. United Nations Environment Programme (UNEP). (2020). *Global Environmental Outlook (GEO-6): Healthy Planet, Healthy People*. Cambridge University Press.
4. Chinkin, C., & Baillie, L. (2011). *International Law: A Contemporary Introduction*. Palgrave Macmillan.
5. Taylor, P. (2017). *International Environmental Law: A Critical Introduction*. Routledge.